

Número 155
gener - març
2009

el butlletí

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DEL BAGES

EDITORIAL

ARTICLE

COL·LECCIONABLE

CRÒNICA D'ACTIVITATS

ACTIVITATS

AMICS
DE L'ART
ROMÀNIC
DEL BAGES

el butlletí

Edició

AMICS DE L'ART ROMÀNIC
DEL BAGES

Baixada de la Seu, 3

08241 Manresa

Correu-e: aarb@manresa.net

Web: <http://webs.manresa.net/aarb/>

Coordinació

Francesc Junyent

Disseny i composició

Anna Martí

Imatge de portada

Sant Romà de Valldarques
(Coll de Nargó).

Fotografia de Francesc Junyent

Consell Assessor

Joan Badia

Josep Llobet

Mercè Matas

Jaume Moya

Correcció

Jesús Sagués

Impressió

Sarrió

Dipòsit legal

B-3551984

Tiratge

425 exemplars

EDITORIAL

En l'Editorial del Butlletí del tercer trimestre de l'any passat, la Junta Directiva de l'Entitat hi feia una crida específica a la participació dels Socis en les activitats que la pròpia Entitat organitza i s'hi esmentava el cas concret del viatge d'Estiu 2008, en el qual l'assistència havia estat escassa i insuficient.

Les reflexions davant d'aquests fets, relacionats sempre amb la baixa participació dels socis, poden ésser diverses. La recerca de solucions podia oscil·lar des d'una nova crida a la participació en les tasques directives als socis que estiguessin disposats a la col·laboració amb la Junta, entrant o no a formar-ne part, fins a establir contactes amb altres Entitats culturals per organitzar activitats conjuntes i adreçar-se així a un major nombre de socis interessats.

La Junta Directiva va decidir marcar un període d'espera pacient, fent diverses peticions d'ajut a la massa social, esperant-ne una resposta efectiva, i fixant un termini prudent per prendre decisions més radicals. Aquest termini es va establir a la data de la celebració de l'Assemblea Ordinària, data en la qual, si no s'aconseguia una resposta clara, caldria adoptar mesures correctores molt ajustades a la realitat de l'Entitat.

A l'Assemblea d'enguany hi va sortir un raig d'esperança. Malgrat que l'assistència dels Socis va ésser aproximadament igual a la d'altres anys, s'hi nota de bell antuvi una actitud més participativa dels socis, amb diversos comentaris i preguntes als punts de l'ordre del dia. Aquesta actitud, manifestada després amb propostes d'activitats, suggeriments de llocs d'interès per a les sortides del Curs o idees per trobar un nou local, va tenir la seva culminació en l'oferiment de tres dels nostres Socis per ajudar a les tasques de la nostra Entitat, un dels quals va manifestar la seva disposició a entrar a formar part de la Junta.

Tots sabem allò que una flor no fa estiu. Malgrat la dita, volem expressar des de la Junta el nostre agraïment per aquest oferiment tan generós, que esperem sigui fructífer per a la marxa de l'Entitat. Les nostres energies, bastant minvades per l'acumulació de treball i responsabilitat, s'han sentit renovades i la promesa de noves activitats per a l'actual curs han sorgit revifades amb aquesta nova il·lusió; només ens resta manifestar-vos que la Junta renovada tornarà a tibar del carro de nou, amb les noves incorporacions, i que seguirà mantenint la il·lusió per al coneixement i difusió d'aquest Art Romànic que tots admirem i volem conèixer cada dia més i millor.

Amb el transcurs dels segles, moltes de les esglésies que els nostres avantpassats van aixecar es van arruïnar i, fins i tot, d'algunes no n'ha quedat rastre aparent. Això no obstant, llur localització, real o possible, pot tenir cert interès històric o arqueològic, ara o en el futur i, com que com més temps passarà més difícil serà saber d'algunes on eren situades, vull donar les dades que en tinc, per si algun dia poden ser útils. Aquestes dades han estat obtingudes documentalment o per tradició oral i es refereixen a petits temples rurals, vulgarment anomenats ara ermites. Són els següents:

Sant Miquel d'Arxivis

Del terme municipal de Navàs, molt a prop del seu límit occidental, a la dreta de la riera d'Hortons, prop de can Serra, en un lloc les coordenades del qual són, en quilòmetres: $x = 396,348$, del meridià de Greenwich; $y = 4637,980$, de latitud N.

Fa una cinquantena d'anys encara en vaig veure unes informes ruïnes; actualment no en queda res, perquè van ser eliminades per eixamplar un camp de conreu, però encara hi ha gent que les recorda i, tot i que és rar que dins un mateix terme parroquial, el de Castelladral, hi haguessin dos temples dedicats al mateix sant, perquè el d'allà també ho és a sant Miquel, el mateix pasava al terme de Manresa, amb dues capelles titulades Santa Susanna: la dels Comtals i la de Vallformosa o del mas Suanya.

Santa Fe de Cornet

Al nord del terme municipal de Sallent, en terres de l'antic terme del Castellet de Cornet, a uns cent metres a ponent del mas Solà, fins fa poc s'hi veia un munt de rocs que se sabia que eren les restes de l'esglésiola de Santa Fe,

de la qual va parlar Fortià Solà en la seva *Història de Sallent*, dient d'ella que va rebre abundosos llegats en segles medievals, però que al seu temps ja era completament arruïnada. Recentment, un grup de sallentins interes-

sats en el nostre patrimoni ancestral es va proposar i va fer un desenrunament i neteja de les restes del petit temple, amb la qual cosa s'ha posat

de manifest una planta típica d'esglésiola romànica, d'uns 10 m de llarg, per 5 d'amplada, de nau rectangular, absis semicircular, precedit d'un arc de reducció i d'un presbiteri d'un metre de fondària i elevat dos graons sobre el paviment de la nau, que és de cairons ceràmics dels darrers temps d'ús del temple. La nau devia anar coberta amb volta de canó, com era costum a l'època i ho denoten les parets, que tenen un metre de gruix. No es veuen restes clares del portal, que devia ser al sud i potser a tocar l'extrem de la nau. Els murs, dels quals en queda poca alçada sobre el terreny, són fets amb carreus rectangulars de mida petita, semblats als usats el segle XI, però escairats amb escarpra i amb la cara vista treballada a cops de bursada. Probablement és una obra de mitjans del segle XII.

Santa Maria d'Olivella

Aquesta església, desconeguda fins ara, es troba mencionada en el volum 160 de l'Arxiu de Protocols Notarials de Manresa, on, en data dels idus de juny de 1336, el cavaller Arnau d'Olivella, senyor de Castelladral, diu que va fer construir prop de la seva domus (casal) d'Olivella una capella dedicada a la Verge Maria, que va dotar amb 60 sous anuals i la va sotmetre al rector de Castelladral.

La domus, edificada sobre un turonet, ara totalment emboscada, és coneguda pels voltants com el "castell de Solivella", tot i no ser cap

A LA RECERCA DE LES ESGLÉSIES PERDUDES

Xavier Sitjes i Molins

castell, perquè no en tenia els atributs i pertanyia al de Castelladral. A l'any 1982, quan hi vaig ser per primera vegada, encara era una ruïna imponent, amb un mur ponentí carregat d'espitlleres i on hi havia dues finestres gòtiques, una de les quals era del tipus de coronella amb capitell esculpturat, que va ser robat, acció per a la qual els lladres van malmetre la finestra.

La capella, dedicada a Santa Maria, és a ponent del casal, a l'altra banda d'un camp de conreu. És un petit edifici de planta rectangular, d'uns 6 per 3 metres, de parets primes, només aptes per aguantar un embigat, actualment desaparegut. En un cap hi ha el portal, mig ensorrat, per la qual cosa no es pot dir si era amb arc o amb llinda, i a l'altre, una petita espitllera. Les parets són construïdes amb pedres escalabornades, més grosses a la part de baix, perquè a dalt es veuen refetes i amb inclusió d'obra ceràmica, cosa que indica que la refecció va ser en època moderna.

Sant Pere del Puig

A Súria, per la carretera que va de la vila a Balsareny, al final del nucli urbà, a la dreta, pel carrer del Camí de les Guixeres, s'agafa un camí que va pel costat d'una riera, que la travessa més enllà i s'enfila per l'esquerra costa amunt, on hi ha un rètol amb el nom de l'antiga església, ara en ruïnes, i que diu que està en excavació patrocinada per l'ajuntament surienc.

De l'església, documentada al segle XI, en queda la part baixa de les parets fins a una alçada que no arriba al mig metre. Les restes dibuixen una nau molt allargada, capçada per un santuari carrat, més estret que la nau i a l'entrada del qual sembla que hi havia un arc triomfal, però d'ell només es veu el muntant del costat dret, com si a l'altra banda no n'hi

hagués hagut. Les parets, o el que en queda, són guerxes, de gruix desigual, proper al metre, d'una llargada total de cosa de 15 metres i fetes amb pedres de tota mida i trabades amb un morter molt gras de guix.

Per l'antiguitat de la notícia i pel que es veu de les restes aflorades per l'excavació, es tracta d'un petit temple preromànic, però les asimetries i les irregularitats que ara s'hi poden observar i l'abundància del morter de guix fan pensar en un enrunament i la posterior reconstrucció, però no per a església, sinó per convertir-ho en un modest mas o habitatge.

Sant Aon (terme municipal de Mura)

Fins fa pocs anys, en terme de Rocafort i ara en el de Mura, hi havia les restes d'una capella dedicada a sant Aon (o Abundi); no sabem a quin dels nou sants d'aquest nom que figuren en el santoral romà, però, probablement, per proximitat de temps i geogràfica, al martiritzat a Còrdova a mitjans segle IX.

Les restes de la capella, avui gairebé invisibles, són al S-E de Rocafort, a un quilòmetre i mig en línia recta de l'església parroquial d'aquell poble, a la vall del riu de Nespres o de Mura, a la dreta del torrent de la Vinyeta, dalt d'un petit serrat.

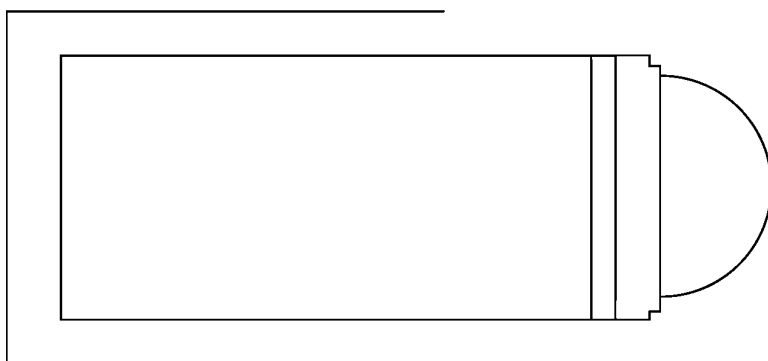
Santa Cecília (terme de Talamanca)

Al nord del poble, al costat de la riera anomenada també de Talamanca, hi ha el molí del Menut, darrere el qual i a mig pendent del serrat hi ha un planell boscos on hi havia hagut l'església, de la qual algú encara conserva el record d'haver-ne vist les runes. Actualment, no s'hi veu res que faci pensar-hi, excepte les pedres escairades i amb la cara visible puntejada amb escoda, aprofitades en els muntants del portalet d'una barraca dels temps que allà hi va haver vinya.

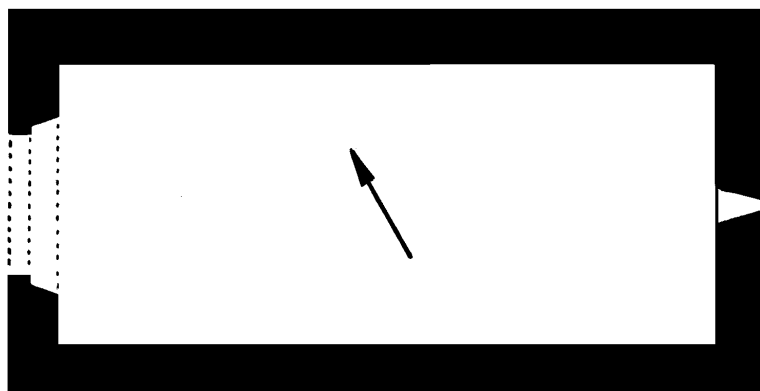
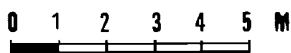
L'església de Santa Cecília surt indirectament documentada als idus (dia 13) de novembre de 1291, en l'acta d'absolució d'homenatge pel senyor del lloc, Berenguer de Talamanca, a favor de Pere de Santa Cecília, del mas de Santa Cecília, que devia ser molt a prop de l'ermita.

L'anterior relació és la d'unes capelles localitzades o localitzables, però no és pas exhausti-

va, perquè les documentades són moltes més, des de Sant Martí de Montserrat, mencionada al segle IX, diverses a Cantic (Castelltallat) i Santa Cecília de Vacarisses, al segle X, i d'altres de més modernes. Trobar-les pot ser una tasca àrdua, però constituïria el primer pas cap a possibles exploracions o excavacions per no perdre'n definitivament la memòria.

Santa Fe de Cornet

Santa Maria d'Olivella

ESTAT DE COMPTES

SALDO ANY 2008 4.011,44

RESUM TRESORERIA ANY 2008 PER CONCEPTES

COBRAMENTS 2007

1- QUOTES SOCIS 8.729,00
2- SUBVENCIONS (Butlletí, Ajuntament, Cursos) 2 Aules Cultura + Anunci Mútua 600,00
3- PER ACTIVITATS, Superàvit Sortides, Inscripcions Cursos 471,50
4- PER LOTERIA 525,00
5- PER MÀRQUETING-ANUNCIS (4 Anuncis) 0,00
TOTAL COBRAMENTS 2008 10.325,50

PAGAMENTS 2008

6- PAGAMENTS ÀREA ADMINISTRATIVA (Sarrió, Unipost, Material...) 2.094,41
7- PUBLICACIONS (4 butlletins + disseny butlletí) 3.482,15
8- ARXIU 0,00
9- ACTIVITATS SOCIALS I CULTURALS, CURSOS 1.735,60
10- ALTRES PAGAMENTS- Local, Pàgina Web, Varis, Comissions Caixes, Ordinador 1.017,62
TOTAL PAGAMENTS 2008 8.329,78

DIFERÈNCIA COBRAMENTS - PAGAMENTS 2008 1.995,72

SALDO REAL A 31-12-07 4.011,44

SALDO REAL A 31-12-08 6.007,16

DIFERÈNCIA ANY 2008 1.995,72

PRESSUPOST AARB 2009

COBRAMENTS

1- QUOTES SOCIS 7.920,00
2- SUBVENCIONS (Butlletí, Ajuntament, Cursos) 600,00
3- PER ACTIVITATS, Superàvit Sortides, Inscripcions Cursos 300,00
4- PER LOTERIA 600,00
5- PER MÀRQUETING-ANUNCIS 1.000,00
TOTAL PRESSUPOST COBRAMENTS 2009 10.420,00

PAGAMENTS

6- PAGAMENTS ÀREA ADMINISTRATIVA 2.500,00
7- PUBLICACIONS (4 butlletins + disseny butlletí) i altres Publicacions 4.000,00
8- ARXIU 35,00
9- ACTIVITATS SOCIALS I CULTURALS, CURSOS 2.000,00
10- ALTRES PAGAMENTS- Local, Pàgina Web, Varis, Comissions Caixes, Local 1.200,00
TOTAL PRESSUPOST PAGAMENTS 2009 9.735,00

DIFERÈNCIA PREVISTA PRESSUPOST 2009 685,00

SALDO PREVIST A 31-12-09 6.692,16

ORDES RELIGIOSOS MILITARS

CAVALLER TEMPLER (vers la segona meitat del segle XIII)
PEGASO MODELS (ITÀLIA)

Escultor: Piotr Gorkiewicz; pintor: Joan M. Masferrer (Art Girona)

Els ordes religiosos militars es van crear a partir del segle XI i sobretot durant el segle XII amb la finalitat d'auxiliar i protegir els pelegrins que s'encaminaven cap a Terra Santa. Els seus membres eren monjos i alhora guerrers sotmesos a una regla i a uns vots. D'altra banda, cal dir que van créixer i van adquirir gran poder gràcies a les donacions obtingudes per part de nobles i de rics comerciants.

Entre el nombrosos ordes religiosos militars que es van fundar, cal ressaltar dins

l'àmbit europeu els ordes dels hospitalers (1084), dels templers (1118) i dels teutònics (vers el 1190). A la península ibèrica, la invasió dels sarraïns va motivar també l'aparició d'ordes religiosos militars com l'orde d'Alcàntara (vers el 1150), de Calatrava (1158) i de Sant Jaume (1170), segurament el més remarcable. A Catalunya, cal destacar el de Sant Jordi d'Alfama, fundat per Pere el Catòlic el 1201 i refós després amb el de Montesa creat el 1317 per Jaume II de Catalunya-Aragó.

CAVALLER HOSPITALER

VERS LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIII

MINIATURAS ANDREA (MADRID)

Escultor: Jesús González.

Pintor: Paco Ariza

L'orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem va ser fundat el 1084 pel provençal Gerard Saint-Geniez amb la finalitat de tenir cura dels pelegrins malalts que visitaven Terra Santa. Més tard, poc després de

l'aprovació papal feta el 1113, el successor de Gerard, Raimond de Puy, el va convertir en orde militar. Un cop presa Jerusalem (1099) els seus membres es van establir en aquesta ciutat fins a la seva caiguda (1187). Llavors es va traslladar a Sant Joan d'Acre on van romandre fins a la seva pèrdua (1291), fet que els va obligar a traslladar-se a Xipre i després a Rodes (1310), d'on també van haver de marxar quan l'illa va ser ocupada pels turcs otomans el 1522. Com a compensació d'aquesta pèrdua l'emperador Carles V, amb el beneplàcit del papa Climent VII, els va cedir, entre altres possessions, l'illa de Malta, on va residir fins que el 1798 Napoleó els va desallotjar. El 1834 es van establir a Roma i en l'actualitat encara perduren com a orde de caire benèfic i filantròpic.

El cavaller representat en la il·lustració mostra un arnès que s'adapta als que es duïen vers la meitat del segle XIII. Es protegeix amb un gonió i amb calces de malla. Com a tret distintiu de l'orde duu una sobrevesta negra ornada amb una creu patent blanca, trets que trobem en la iconografia d'aquesta època. El cap el duu talment cobert amb un elm de tonell, alhora que es defensa amb un escut ogival on figuren les armes dels hospitalers: de sable, una creu patent d'argent, bé que, en la iconografia posterior ja adquireix la forma d'una creu de vuit puntes o de Malta, que és la que en realitat li correspon heràldicament.

SERGEANT TEMPLER

CIRCA 1200

MINIATURAS ANDREA (MADRID)

Orde fundat a Jerusalem el 1118 pel cavaller de la Xampanya Hugues de Payens conjuntament amb altres cavallers francesos. Va ser reconegut canònicament al concili de Troyes (1128). El rei Balduí II va cedir a l'orde un recinte emplaçat dins l'antic temple de Salomó, fet que explica la procedència del nom amb el qual es coneixien els seus membres: templers.

Després de la pèrdua de Palestina l'orde es va expandir inicialment per la Provença i pertot França i després per altres països europeus, alhora que va mostrar una gran habilitat per als negocis, cosa que, conjuntament amb les donacions rebudes, li va

permetre d'acumular molts béns i riqueses. Malauradament, el seu potencial econòmic va ser la causa de la seva desfeta, ja que el rei Felip IV de França acusà els seus membres d'idolatria, de sodomia i d'altres fets infamatoris, sense massa fonament. El papa Climent V, coaccionat pel monarca francès, després d'un llarg procés (1307-1312) va dissoldre l'orde. Poc després, el rei de França va manar que fossin conduïts a la foguera el gran mestre conjuntament amb altres germans, al mateix temps que s'apropiava dels seus béns.

Per bé que els cavallers templers duïen la túnica i el mantell blancs, els sergents de l'orde se'n diferenciaven per dur una sobrevesta de color bru o bé negre, com és el cas del sergent que apareix en la il·lustració que s'abriga, alhora, amb un mantell blanc que sovint també era negre. Es protegeix amb un ausberg amb l'additament d'un capmall, i amb calces de malla. Cal suposar que el cap el duïa cofat amb un casc semiesfèric o lleugerament apuntat. La vesta negra amb què es revesteix en darrer terme mostra la creu vermella que va ser concedida als templers pel papa Eugeni III el 1147. Duu el gonfanó del Temple (negre i blanc), comesa encomanada als sergents. Atesa l'època, l'escut encara té forma d'ametlla i mostra el camper de sable en comptes de ser d'argent; manté, però, la creu de gules, en aquest cas, patent, forma sovint representada en la iconografia, tot i que, en realitat, hauria de ser, segons que sembla, potençada.

MESTRE TEUTÒNIC

SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIII

PEGASO MODELS (ITÀLIA)

Escultor: Gianni La Rocca

Pintor: Joan M. Masferrer (Art Girona)

Orde creat cap al 1190 a Sant Joan d'Acre. La seva funció inicial era hospitalària, però ben aviat, com altres ordes, va assolir caràcter militar. Tot i mantenir la seva presència a Terra Santa, no van trigar gaire a establir el seu camp d'acció a la banda oriental de l'imperi germànic. Primerament van ser cridats pel rei hongarès Andreu II, que lluitava contra els cumans (1221), i després pel duc polonès Conrad de Mazòvia (1226), fet que els va permetre de conquerir Prússia (1233-1283). Poc des-

prés van ampliar els seus dominis als països de l'est de la Bàltica. La seva força militar va minvar a partir de la seva desfeta a la batalla de Grünwald (o Tannenberg) el 1410, quan es van haver d'enfrontar als polonesos ajudats pels lituans. El 1525 el gran mestre Albert de Brandenburg-Ansbach es va convertir al protestantisme i va dissoldre l'orde. Revifat de nou el 1530 i dissolt altra vegada per Napoleó el 1809, va ser restablert el 1834 a Àustria.

Aquest mestre teutònic va revestit amb un gonió i calces de malla sobreprotegides amb unes genolleres de roba enconxada complementades amb copes de cuir. Com a sobretot, duu un perpunt, llaçat a l'esquena, clavetejat amb tatxes que molt probablement fixen unes plaquetes rectangulars juxtaposades, metàl·liques o bé de cuir o, fins i tot, tallades a partir d'ossos, perfectament marcades al pit i al ventre. Aquest perpunt és idèntic al que trobem en una talla de fusta que representa un guarda del Sant Sepulcre esculpida a Saxònia entre 1250-1300 (Neidersächsisches Landesmuseum Hannoveranover).

El cap és cobert amb un elm de tonell ornat amb dos corns de notables proporcions. Es defensa amb un escut que, com a mestre de l'orde, ostenta armories pròpies: escut quarterat: 1r i 4t d'argent, una creu d'or rivetada de sable (en realitat hauria d'ésser perfilada); 2n i 3r partit: 1r d'argent, una àguila de sable i ixent del flanc sinistre; 2n faixat de gules i d'or.

Esmorzar del soci

14.12.2008

Josep Llobet i Manubens

Del dinar del soci va passar a l'esmorzar del soci.

Vam fer el canvi a causa dels comentaris que es van fer a l'anterior dinar en el sentit que havíem de fer modificacions i que fos més econòmic. El curiós és que els que més van demanar-ho aquest any no van participar; en fi, el que sí que vam aconseguir és que la quarantena d'amics que ens vam trobar vam passar una matinal molt interessant.

El matí va ser fred i una mica plujós però al restaurant Abadal d'Avinyó vam fer un bon esmorzar de pagès (amanida, mongetes amb cansalada i botifarres..., porrons de vi...) que ens va fer retornar del fred. Tot seguit en Josep-Maria Font ens va obsequiar amb la lectura de la seva poesia de Nadal.

En acabar l'àpat, amb una mica de pluja ens vam dirigir al lloc on hi havia hagut l'església de Sant Martí de Puig-Ermengol. La vam veure en fotografies de l'any 1940, quan encara estava molt sencera. Després ens vam dirigir a Sant Feliu de Terrassola i vam veure que les pedres de l'absis petit corresponen a l'església de Sant Martí, doncs aquest ja estava en plena destrucció i així es va fer desaparèixer una església romànica del nostre entorn.

El fred era important i feia cara de nevar però ens vam dirigir a Sant Jaume de Vilanova del Pla, església rodona i molt ben conservada,. Després d'unes explicacions i de veure el principi d'una nevada ens vam dir BON NADAL I QUE REPETIM EL PROPER ANY.

Fotos: Josep Llobet

Sortida a la Baronia de Rialb. La Noguera

8.02.2009

Mercè Matas
i Cuspinera

A les 8 del matí 27 amics sortim com tenim costum de la plaça Infants de Manresa dirigint-nos a Ponts per esmorzar al restaurant Pedra Negra. Gaudim de temps suficient per fer tertúlies, doncs a les 10 del matí ens espera la tècnica de Turisme de l'Ajuntament de la Baronia de Rialb, que juntament amb la senyoreta que porta l'Oficina de Turisme organitzen dos grups i visitem les restes consolidades de l'antic Monestir de Santa Maria de Gualter i l'interior de l'Ajuntament, on en un despatx es veu la porta tapiada que comunicava la Cambra dels monjos amb l'Església; també veiem fotografies del Monestir d'abans de la Guerra Civil.

La segona visita és a Santa Maria de Palau de Rialb, amb arquitectura llombarda del segle XI. Hi visitem l'interior (gracies a la tècnica de Turisme) i l'exterior. El sol ens acompanya, encara que fa fresqueta, de manera que gaudim del romànic i del temps.

Al sortir ens dirigim fins a l'embassament de Rialb, on veiem l'església de Pomanyons, recuperada pedra a pedra junt amb un dolmen i col·locada al costat del mateix embassament en una petita zona de descans.

Seguint la nostra ruta ens acostem a visitar la petita església de Sant Iscle i Santa Victòria de la Torre de Girvès.

L'absis va ser destruït. Les columnes són compostes i són un element fora del que estem acostumats a veure en aquesta zona i en aquest tipus d'església. Podria ser una església anterior al segle X.

Tornem a Ponts a dinar al Pedra Negra.

Com que anem bé de temps, abans de visitar la fàbrica de Torrons Vicens anem a veure la portalada de Santa Maria d'Agramunt i, quina sort!, l'església és oberta i aprofitem per

Santa Maria de Gualter. Foto: Mercè Matas

Santa Maria de Rialb. Foto: Mercè Matas

Església de Pomanyons. Foto: Mercè Matas

CRÒNICA D'ACTIVITATS

Sortida a la Baronia de Rialb. La Noguera. 8.02.2009

visitar-la, així com també repassem la porta de la cara nord.

Retornem a Manresa, després de passar un dia molt agradable.

Santa Maria d'Agramunt. Foto: Mercè Matas

*Sant Iscle i Santa Victòria de la Torre de Givès.
Foto: Mercè Matas*

Curs de Paleografia

Del 10.01.09 al 30.01.09

Joan Badia i Guitart

Aquest mes de gener de 2009, i durant quatre dissabtes al matí, s'ha celebrat a l'Arxiu Històric el II Curs de Paleografia, curs que ha estat organitzat conjuntament pels Amics de l'Art Romànic del Bages, l'Arxiu Històric Comarcal del Bages i el Centre d'Estudis del Bages, i que ha anat a càrrec del professor del departament de Codicologia, Diplomàtica i Paleografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, en Miquel Torras i Cortina.

El Curs ha comptat amb una vintena de persones assistents, les quals han pogut aprendre unes nocions bàsiques de paleografia. S'ha treballat bàsicament de manera pràctica en la transcripció de documents, però també s'ha

estudiat tot el que fa referència al món dels notaris i a la confecció dels documents que van produir. Val a dir que el fons de protocols notariais i conservats al districte de Manresa fins al segle XVIII és a l'entorn de 6.500 documents. Aquest importantíssim fons notarial compost de testaments, inventaris, contractes, capítols matrimonials, compravendes, etc. dóna peu a treballar per conèixer i difondre la nostra història.

Els assistents han valorat molt positivament el Curs tant pel que fa al seu contingut com al seu desenvolupament. A més s'ha lliurat un dossier amb material per poder seguir treballant en la transcripció de documents.

Sortida matinal a Castellar. Aguilar de Segarra

8.03.2009

Mercè Matas i Cuspinera

Amb cotxe particular sortim trenta-quatre amics per l'Eix transversal fins a Castellar, on parem per esmorzar i xerrar. A primera hora fa fresca, ja refets una mica i conduïts sempre per Roser Parcerisas arribem dalt, alguns ho fan a peu, i la resta amb els cotxes.

Tot esperant Josep-Maria Esquiús, arquitecte, autor del Pla Director de l'arranjament del Castell, Roser ens fa una explicació sobre la situació i el contacte amb els altres castells que es dividien des del lloc.

El senyor Esquiús, amb uns panells molt entenedors, ens explica el pla de realització per poder acollir-hi espais per la museïtzació, per fer actes lúdics i culturals, per rebre visites culturals, amb accessos amb rampes i dos ascensors, que no faran mal a la vista, ja que aquest Castell està situat damunt unes grans roques. Visitem, amb el seu guiatge, l'interior. El Sr. Gené Costa no creu poder veure'l acabat; el Sr. Esquiús l'anima que d'aquí a uns dos anys estarà ja tancat sense fer encara la museïtzació. Per tant, Sr. Costa, hi anirem!

Al sortir Roser ens explica la història de la contrada, que ella coneix tan bé.

A l'església de Sant Miquel, les úniques restes romàniques que queden són una part del campanar quadrat, amb cinc arcuacions cegues. Roser ens dona una acurada exposició del tema i les darreres transformacions i actes vandàlics que ha patit.

Acabem sobre les dotze i retornem a casa, després de gaudir d'un bon matí, al final un sol que agraïm tots.

Agraïm en nom de tots la presència de Josep-Maria Esquiús i també de Roser Parcerisas, als quals en diumenge hem fet matinar.

Fotos: Mercè Matas

Sortida - Diumenge 8 de febrer

SORTIDA A LA BARONIA DE RIALB

Sortida

De tot el dia a les 8 h del matí de la pl. Infants de Manresa en autocar.

Visites Guiades

Al Monestir de Gualter, i a les esglésies de Santa Maria de Palau de Rialb i de Sant Iscle i Santa Victòria de la Torre de Rialb. A la tarda visitarem una fàbrica de torrons d'Agramunt.

L'esmorzar serà al restaurant Pedra Negra, i el dinar serà en un restaurant per determinar.

Inscripcions

Cal fer la inscripció a Viatges Masanés de Manresa, a partir del dilluns 26 de gener per als socis dels AARB, i per als no socis la inscripció serà a partir del divendres 30 de gener. Per poder realitzar la sortida caldrà un mínim de 30 persones inscrites.

Més informació

Mercè Matas, telèfon 687 80 65 85.

Sortida Matinal - Diumenge 8 de març

SORTIDA MATINAL AL CASTELL DE CASTELLAR (Aguilar de Segarra)

Sortida

A les 8 h del matí de la pl. Infants de Manresa en vehicles particulars.

Inscripcions

No és necessari fer inscripció prèvia.

Visita Guiada

Castell de Castellar i Parròquia de Santa Miquel de Castellar.

Assemblea - Divendres 13 de març

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE SOCIS 2009

Lloc

Montepio de Conductors pl. St. Jordi de Manresa.

Hora

A les 20 h.

Tota la informació a

<http://webs.manresa.net/aarb/>

La Junta dels AARB, conjuntament amb tots els socis de la nostra entitat, volem manifestar el nostre més senti condol, extensiu als seus familiars, pel traspàs del nostre consoci i amic Ramon Salisi Bonastre.

AMICS
DE L'ART
ROMÀNIC
DEL BAGES

OBERT A TOTHOM

Els interessats en col·laborar amb la junta d'Amics de l'Art Romànic del Bages us podeu posar en contacte amb qualsevol de les persones de l'actual junta.

viatges
masanés
G.C. 78

Born, 6 - Tel. 93 872 48 88 - 08241 **MANRESA**
Mn. Jacint Verdaguer, 30-32 - 08241 **MANRESA**
Tel. 93 878 41 41

Taquígraf Garriga, 4 - 08292 **ESPARREGUERA**
Tel. 93 777 70 71

Pilar, 6 - Tel. 93 801 36 67 - 08786 **CAPELLADES**

www.viatgesmasanes.com

SARRIÓ e-mail: sarrio@sarrio.net
Saclosa, 21. **MANRESA**. Tel. 93 872 79 98

márquez

Muralla del Carme, 10-12 - 08240 Manresa
Tel. 93 872 26 44 - Fax 93 872 15 49
www.e-marquez.com

Grifell Pons
aluminis - accessoris - maquinària

Tel. 93 876 11 51
www.grifellpons.com
info@grifellpons.com

CITROËN
FUTURAUTO S.A.
CONCESSIONARI OFICIAL

Cra. de Vic s/n (Pujada Roja) - Manresa
Tel. 93 873 85 00
www.futurauto.citroen.es